

Eldur Velliste (09.04.1917–26.12.2008)

Eldur Velliste nimi tähendab Eesti meditsiinile palju, kuigi paljudele võib see olla tundmatu.

Eldur Velliste sündis 9. aprillil 1917 Harjumaal Kose alevikus, kus möödus ka tema algkooliaeg. Järgnes gümnaasium ja noorusaastad Tallinnas. Ärevatel aegadel 1940ndatel osales ta aktiivselt vastupanuliikumises Nõukogude okupatsioonile. Olles Saksa okupatsiooni ajal tööel Eesti Lihaeksportis, õnnestus Eldur Vellistel pääseda mobilisatsioonist Saksa sõjaväkke. 1944. aastal põgenes ta pealetungivate Nõukogude vägede eest Rootsi. Esimesed paguluses veedetud aastad ei olnud kerged: põgenike-laager, juhutööd. Hakkaja meheks sai ta endale lõpuks püsiva töökoha puidutööstuses, kus töötas kuni pensionile minekuni 70aastaselt. 1960. aastatel abiellus Eldur Velliste preili Kulla Saarega.

Abikaasa Kulla oli talle suureks abiks sihtasutuse Eesti Ühisabi Rootsis keskjuhatuse töös. Juba 1960ndatel toetas see organisatsioon teisitimõtlejatest poliitvangide peresid Eestis. Eesti vabaduse eest peetud regulaarsetel miitingutel Stockholmis olid Eldur ja Kulla Velliste ühed organisatsioonide ja sageli ka esinejad. Paljud eestlased välismaal mäletavad teda aktiivse Eesti päevade organisatsioonina Stockholmis.

Eesti meditsiiniga tekkis Eldur Vellistel side Eesti Ühisabi kaudu. Algul abiesimehena ja aastatel 1992–2005 esimehena vahendas ta Rootsist Eestisse ligi 50 merekonteinerit meditsiinivarustust ja haiglatarvikuid. See aitas märksa väärtumalt üle elada Eesti meditsiini 1980ndate lõpu ja 1990ndate alguse rasked ajad, kui haiglates oli puudus kõigest. Liialdamata võib väita, et 50% kui mitte enam sellest tegevusest langes Vellistete õlgadele. Seda kõike tegid nad omast vabast tahtest ja ajast. Selle tunnustuseks valis Tartu Arstide Liit ta oma auliikmeks ja Eesti president on teda autasustanud 1997. aastal Eesti Punase Risti II klassi teenetemärgiga.

Eldur Velliste suri 26. detsembril 2008 Stockholmis ja tema viimaseks puhkepaigaks on koht abikaasa kõrval Kose surnuaial.

Ülaltoodu on Eldur Velliste pika elu lühike kirjeldus – pole jäänud palju neid, kes teaksid temast palju rohkem. Meelde on ta jäänud alati härrasmeheliku olekuga ja samas lihtsa meheks, kellega oli kerge suhelda ka temast generatsioon või kaks noorematel. Temaga kohtudes oli alati peateemaks Eesti ja tema mureks riigi hea käekäik.

Eesti Arstide Liidu nimel

Jaan Tepp

Jaan.Tepp@regionaalhaigla.ee